

Uvodnik

Pred vama je prvi broj PrivacyFortnighta, našeg newslettera o zaštiti podataka. Želimo približiti novosti, primjere i mišljenja o zaštiti podataka svima, a ne samo profesionalcima i praktičarima.

Tijekom pandemije koronavirusa sve više ljudi radi od kuće ili ostaje u izolaciji, što je potaknulo novi val online prevara i zlouporabe osobnih podataka. Naučite kako prepoznati i izbjeći takve opasnosti, te sačuvati svoje podatke sigurnima.

U ovom broju možete čitati o izazovima rada i školovanja od kuće s kojima se susreće sve veći broj roditelja, kako u Hrvatskoj tako i u svijetu.

Nadam se da će vam ovaj newsletter biti zanimljiv i zabavan. Veselim se vašim komentarima, prijedlozima i prilozima.

#ostanidoma

Jug Puljizević, direktor

GDPR-MEDIA

u ovom broju

Koronavirus prevare **S.1**

Rad i školovanje od kuće **S.2**

Crypto opasnosti **P.3**

Koronavirus ugrožava i vaše podatke

Sve više ljudi ostaje doma zbog globalne pandemije koronavirusa. Rad i školovanje od kuće postaju naša stvarnost, dok živote polako selimo u digitalnu sferu. Stoga ne čudi pojačana aktivnost cyber kriminalaca, usmjerena prema ljudima koji ostaju kući. Kriminalci koriste ljudsku znatiželju, strah i slabu ili nikakvu zaštitu kućnih mreža. Glavna meta su vaše lozinke i osobni podaci, ali ako radite od kuće rizik je puno veći jer su i podaci vaše tvrtke potencijalno ugroženi.

Check Point Threat Intelligence navodi da je od siječnja 2020. u svijetu registrirano preko 4,000 internetskih domena koje se odnose na koronavirus. Od njih je barem 3% zlonamjerno a još barem 5% u najmanju ruku sumnjivo. Također su se pojavili phishing mailovi koje šalju "WHO", "nacionalni stožer", poznati i nepoznati "stručnjaci" i "doktori", a koji traže od primatelja da otvori zaraženu datoteku ili da pošalje osobne podatke, kako bi postupio prema "najnovijim pravilima i sigurnosnim preporukama". [Više pročitajte ovdje.](#)

Lažne COVID-19 karte prijetu onima koji traže online kartografske prikaze širenja koronavirusa. Izgledaju kao službene karte širenja koronavirusa, poput one [Sveučilišta John Hopkins](#) ali u isto vrijeme prikupljaju

podatke koji su pohranjeni u vašem web pretraživaču (browseru), a posebice kolačiće (cookies), povijest pretraživanja, te korisnička imena i lozinke. Reason Cybersecurity je nedavno objavio [detaljnu analizu ovog napada](#) namijenjenu profesionalcima, ukazujući na novi trend među cyber kriminalcima.

Kako se zaštititi? Najčešće postoji jedna središnja domena ili nekoliko službenih za različite nacionalne službe. U Hrvatskoj, to je <https://www.koronavirus.hr>. Provjerite koja je službena domena u vašoj zemlji. Ako niste sigurni, prebacite na redovni TV program. Sigurno ćete unutar 10-ak minuta saznati koja je službena domena za informacije o koronavirusu.

Dok se koronavirus nastavlja širiti, razvija se sve više novih tehnologija i aplikacija namijenjenih praćenju razvoja pandemije. Stoga je sasvim logično očekivati porast različitih malwarea povezanih s koronavirusom u narednim mjesecima. Budite pametni i ostanite sigurni; ne otvarajte neobične e-maileve, čak i ako dolaze od poznatih ljudi. Najvažnije je da ne dopustite vašoj znatiželji ili strahovima da upravljaju vašim potezima u svakodnevnom životu kao i u digitalnom okruženju.

Olakšajte djeci kućnu izolaciju

Izolacija je zahtjevna kako za odrasle, tako i za djecu.

Donosimo par savjeta kako olakšati djeci i sebi produljeni ostanak kući:

- 1) Organizirajte radni dan – napravite raspored i držite ga se.
- 2) Osigurajte djeci dovoljno vremena za igru. Ako je ikako moguće, na svježem zraku.
- 3) Pomozite im da ostanu u kontaktu s prijateljima – u razredu mog djeteta, učenici imaju Viber grupu s razrednicom (i grupu bez razrednice LOL).
- 4) Zajedničke aktivnosti – filmska večer uz kockice, društvene igre, čitanje ili priča za laku noć.
- 5) Rasporedite kućanske poslove – svi mogu doprinijeti.
- 6) Naučite djecu kako pripremati jednostavna jela i neka vam pomognu u kuhinji.
- 7) Budite kreativni – likovna radionica, maketarstvo, uradi sam, LEGO... mašta je granica.
- 8) Nazovite baku i djeda, te ostale članove obitelji – ni njima nije lako. Podržite jedni druge.
- 9) Dopustite si slobodan dan ili ostanite raditi u pidžami. Nervoza i stres nikome ne pomažu.
- 10) Svađe će se događati - to je ljudski, pogotovo u ovoj situaciji. Nemojte "puknuti", čak i ako ste izgubili mirnoću.

Ured i učionica u istoj prostoriji?

Rad i školovanje od kuće za vrijeme COVID-19 pandemije može biti jako zahtjevno i za roditelje i za djecu.

Sve više ljudi radi od kuće zbog situacije s koronavirusom. Ako ste među njima, siguran sam da ste već dobili nebrojeno preporuka, sigurnosnih savjeta za virtualno poslovanje, VPN ponuda, poziva na Skype ili Zoom konferencije... ali najveći izazovi leže pred zaposlenim roditeljima čija se djeca školuju od kuće.

Tri su tipične situacije u kojima se nalaze zaposleni roditelji i djeca koja se školuju od kuće: 1) roditelji rade od kuće, 2) roditelji rade na radnom mjestu, 3) roditelji rade u nekoj od hitnih službi. Osobno poznajem roditelje i djecu u svakoj od navedenih situacija, kao i izazove s kojima se susreću svaki dan.

Supruga i ja radimo od kuće već mjesec dana. Naša se djeca također školuju od kuće (TV, virtualne učionice, materijali i zadaća putem maila itd), pa nam u dnevnom boravku sada rade tri tvrtke i dva razreda. Dijelimo resurse kako bi svatko uspio obaviti svoje zadatke, ali pravi je izazov kako zadržati dječju koncentraciju, te uspješno spojiti rad,

slobodno vrijeme i boravak na zraku. Naš učenik 5. razreda dnevno ima preko 20 stranica materijala za školu, što ne uključuje predavanja, čitanje udžbenika, rješavanje radnih bilježnica, dodatne projekte i zadaću. Mlađe dijete je 2. razred, pa svakodnevno vježbamo tablicu množenja, učimo pjesmice, režemo,

“Rad na daljinu i mentoriranje djece u isto vrijeme, nova je stvarnost za mnoge”

lijepimo i izrađujemo uskršnje ukrase. Djeca imaju posla za čitav dan, koji uz to traži roditeljsku pomoć i podršku. U isto vrijeme supruga je na konferencijskom pozivu ili odgovara na more e-mailova, dok ja pokušavam dovršiti procjenu učinka na zaštitu podataka za klijenta (Data Protection Impact Assessment – DPIA). Netko, također, treba pripremiti ručak, te održavati dom čistim i urednim. Pretpostavljam da se sjećate [prof. Kellya i njegove djece](#) za vrijeme intervjua uživo. Izgleda poznato? Naša je susjeda samohrana majka. Dok je na radnom mjestu, njen

sin je sam u kući i pokušava rješavati školske zadatke, pri čemu je svako malo zove na telefon. Nakon povratka kući, pomaže sinu sa zadaćom i trudi se provesti što više vremena s njim. Ovakve situacije mogu biti prilično stresne i za roditelje i za djecu.

Također poznajem obitelj u kojoj su oba roditelja liječnici u hitnoj pomoći. Inače su radili u suprotnim smjenama, ali tijekom situacije s koronavirusom rade prekovremeno, najčešće u istoj smjeni. Kada se vrate kući nužno im je potreban dobar obrok i odmor. S druge strane, djeca im zaostaju u školskim obvezama i teško uspijevaju organizirati svoj dan samostalno. Kako im pomoći?

Svi smo suočeni s različitim izazovima, pogotovo što sve više ljudi ostaje kući trudeći se uskladiti poslovni i privatni život u istoj prostoriji. Pokušajte ostati smireni i staloženi u ovo zahtjevno vrijeme. Zatražite pomoć kada vam je potrebna i pružite podršku kada god to možete... i nikako ne smetnite s uma da su djeca i dalje djeca, kojoj treba prostora i vremena za igru, zezanje i zabavu.

Crypto prevare - što možemo naučiti?

Lažna Ledger Chrome ekstenzija još jednom je ukazala na problem ekstenzija i dodataka web pretraživačima.

Veliki broj ljudi koristi različite dodatke web pretraživačima, radi boljeg korisničkog iskustva. Od vremenske prognoze, informacija o koronavirusu ili digitalnog novčanika – većina dodataka traži korisničko ime i lozinku, kako bi uopće mogli raditi.

Prije preuzimanja bilo kakve ekstenzije ili dodatka pretraživaču, svakako provjerite autora (izdavača) i pročitatte prateću dokumentaciju.

Provjerite s Googlom ako je potrebno. Ovo su osnovni koraci.

Ključni problem nije cybersecurity, već nešto puno bliže ljudskoj prirodi – povjerenje. Lažna Chrome ekstenzija je uvjerila korisnike da unesu tajni niz od 24 riječi kako bi preuzela kontrolu. Zlonamjerna karta koronavirusa pretvara se da je službena karta Sveučilišta John Hopkins, a phishing mail izgleda kao da ga je poslala banka ili ministarstvo financija. U konačnici sve se svodi na povjerenje.

Svi znamo za nigerijskog princa, ali svai dan donosi nove i sve uvjerljivije

prevare, koje igraju na povjerenje. Zbog toga je jako važno izbjeći nemarnost i koristiti se zdravim razumom. U stvarnom svijetu ne poklanjate svoje povjerenje olako. Štoviše nije ga lako zaraditi. Zbog čega ga tako lako dijelite u digitalnom okruženju? Samo par minuta posvećenih online sigurnosti može vam uštedjeti mnogo vremena i novca u budućnosti.

Sve više djece ostaje doma zbog pandemije, pa je važno razgovarati o ovoj i sličnim prijetnjama s čitavom obitelji. Budite, pažljivi, sigurni i #ostanitedoma.

U FOKUSU

Ledger Chrome prevara

Prevara s Ledger Chrome ekstenzijom možda je već ukrala oko 2.5 milijuna \$ u kriptovalutama.

Ova lažna ekstenzija za Chrome glumi službeni dodatak za Ledgerov digitalni novčanik (cryptocurrency wallet). Ekstenzija traži korisnika da unese tajni niz od 24 riječi, koji omogućuje cyber kriminalcima punu kontrolu nad nečijim digitalnim novčanikom. [Pročitajte više](#) u izvješću koje je izradio CryptoGlobe.

Pažnja, BadUSB

FBI je upozorio na novu prevaru koju je razvila kriminalna organizacija FIN7. Koristeći staru, dobru poštu, žrtvama šalju USB flash drive i lažni bon od 50\$ tvrtke Best Buy, koji se može potrošiti na bilo koji proizvod koji je naveden na priloženom USB-u. Naravno USB stick je zaražen zlonamjernim softwareom.

Ova bi se prevara mogla raširiti po svijetu; ako poštom primite besplatni USB stick sjetite se priče o trojanskom konju i latinske izreke: Timeo Danaos et dona ferentes.

Data Breach Today donosi [potpunu priču](#).

Ukratko – zabrinuti za privatnost Zooma

Zoom - software za video pozive postao je iznimno popularan tijekom pandemije korona virusa.

Razlog za brigu su izvještaji o bugovima u Zoomu, koji mogu biti iskorišteni za krađu lozinki ili preuzimanje korisnikovog računala (Windows i Mac), uključujući kontrolu i praćenje kamere i mikrofona. Sve više tvrtki koristi Zoom za konferencijske pozive, a sve veći broj ljudi koji rade od kuće, kao i nedostatak kućne cybersecurity infrastrukture predstavlja značajnu prijetnju i tvrtkama i pojedincima.

Osnivač i predsjednik uprave Zooma Eric Yuan već se ispričao korisnicima [u blogu](#) dok se priča nastavlja. Ako vi ili vaša tvrtka koristite Zoom, pročitatte blog i pratite razvoj situacije. Briga za privatnost ili ne, Zoom će zadržati primat u idućim tjednima i mjesecima. Možemo se samo nadati da će kompanija riješiti probleme oko privatnosti i sigurnosti. Njemačka je već [opozvala pristup Zoomu](#). #budiinformiran

Profesionalni razvoj

Osmišljavamo, dizajniramo i provodimo treninge, seminare i radionice prilagođene vašem poslovanju i potrebama tvrtke.

Bilo da je riječ o usklađenosti i razumijevanju novih propisa, optimizaciji poslovnih procesa ili treningu za trenere unutar vaše organizacije, naše iskustvo i metodologija rada jamstvo su kvalitetnih rješenja u granicama vašeg budžeta.

10% popusta za sve online edukacije ugovorene u travnju.

Uložite u znanje već danas!
GDPR-MEDIA može postati i vaš partner također.

Što GDPR-MEDIA može učiniti za vas danas:

- **Testirajte svoj GDPR sustav ili ga izgradite od početka**

Učestalo testiranje GDPR sustava i pratećih protokola je standard za svaku ozbiljnu tvrtku, te predstavlja primjer dobre poslovne prakse. Od analize usklađenosti vaše web stranice do dubinskih penetracijskih GDPR testova – [naručite već danas](#).

- **Organizirajte trening vašem službeniku za zaštitu podataka (DPO) ili angažirajte našeg**

Pomozite vašem službeniku za zaštitu podataka da proširi svoje znanje i izradi svoj set alata koju će mu pomoći u budućnosti. Personalizirani online treninzi, aktualni trendovi u zaštiti podataka i primjeri dobre prakse. [Pošaljite nam upit](#) i rado ćemo vam izraditi treninge prilagođene potrebama vaše tvrtke ili organizacije.

- **Izradite ili analizirajte ugovore, pravilnike, statute...**

Brinemo se za "papirnati" krvotok vaše tvrtke ili organizacije, od temeljnih akata do usklađenosti s novim propisima i regulacijama. Također izrađujemo prijedloge zakona. [Doznajte kako vam GDPR-MEDIA može pomoći.](#)

- **GDPR predstavnik za tvrtke van Europske unije**

Ukoliko je sjedište vaše tvrtke van granica Europske unije (npr. Bosna i Hercegovina, Srbija...), ali nudite robu ili usluge ispitanicima u Europskoj uniji, odnosno pratite ponašanje ispitanika unutar Unije, dužni ste imenovati svojeg predstavnika u Europskoj uniji. [GDPR-MEDIA može postati vaš predstavnik već danas.](#)

PrivacyFortnight broj 01 travanj 2020.

GDPRMEDIA

Ivice Sudnika 7
10430 Samobor
Croatia, EU
+385 91 5426 082 telefon
info@gdpr-media.eu e-mail
www.gdpr-media.eu